

Utjecaj pandemije COVID-19 na sport i sportske događaje

Marinković, Marko

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Kinesiology Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Kineziološki fakultet Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:265:164471>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-02**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Kinesiology Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Kineziološki fakultet Osijek

Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija

Marko Marinković

**UTJECAJ PANDEMIJE COVID-19 NA SPORT I SPORTSKE
DOGAĐAJE**

Završni rad

Osijek, godina 2022.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Kineziološki fakultet Osijek

Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologija

Marko Marinković

**UTJECAJ PANDEMIJE COVID-19 NA SPORT I SPORTSKE
DOGAĐAJE**

Završni rad

JMBAG: 0267038462

e- mail: mmarinkovic@kifos.hr

Mentor: izv. prof. dr. sc. Ivica Kelam

Osijek, godina 2022.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Kinesiology Osijek

University undergraduate study of Kinesiology

Marko Marinković

**IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON SPORTS AND
SPORTS EVENTS**

Undergraduate thesis

Osijek, 2022.

**IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU
U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI
DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA**

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni (navesti vrstu rada: završni / diplomski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Kineziološkog fakulteta Osijek, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju „Narodne novine“ broj 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 2/07.-Odluka USRH, 46/07., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14.-Odluka USRH, 60/15.-Odluka USRH i 131/17.).
3. Izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Marko Marinković

JMBAG: 0267038462

Službeni e-mail: mmarinkovic@kifos.hr

Naziv studija: Preddiplomski sveučilišni studij Kineziologije

Naslov rada: Utjecaj pandemije COVID-19 na sport i sportske događaje

Mentor/mentorica završnog / diplomskog rada: izv. prof. dr. sc. Ivica Kelam

U Osijeku 13.09.2022 godine

Potpis Marko Marinković

Utjecaj pandemije COVID-19 na sport

SAŽETAK

Krajem 2019. godine pojavila se bolest koja je uvelike utjecala na cijelu populaciju u svijetu. COVID-19 je bolest koja se prvi puta pojavila u Kini, točnije Wuhanu. To je bolest koja se prenosi s čovjeka na čovjeka kapljičnim putem ili bliskim kontaktom s osobom koja je zaražena. Bolest se tolikom brzinom počela širiti da je Svjetska zdravstvena organizacija proglasila pandemiju. Zaraza se sve više počela širiti zapadom, dok se na kraju proširila i Europom.

U početku COVID-19 primarno je zahvatio Kinu, Japan, Južnu Koreju, Iran, Italiju te se proširio u više od 200 drugih država. Najčešći simptom COVID-19 je upala pluća, dok se još pojavljuje i povišena tjelesna temperatura, umor, glavobolja, suhi kašalj i iskašljavanje.

Bolest je svojim širenjem uvelike utjecalo na svaku sferu čovjekova života, pa tako i na sam sport. Država je uz određene mjere pokušala smanjiti širenje zaraze, jedna od tih mjera je bio lockdown. Lockdown je doveo do otkazivanja ili odgađanja sportskih natjecanja, odnosno došlo je do ograničavanja sportaša da odrađuju svoje treninge kod kuće. Upravo takvi uvjeti izolacije su ostavile posljedice na psihičko i tjelesno zdravlje sportaša.

Ključne riječi: pandemija, sport, zdravlje, lockdown, COVID-19

Impact of the COVID-19 pandemic on sports

ABSTRACT

At the end of 2019, a disease appeared that greatly affected the world's entire population. COVID-19 is a disease that first appeared in China, Wuhan, to be exact. It is a disease transmitted from person to person through droplets or close contact with an infected person. The disease began to spread so quickly that the World Health Organization declared it a pandemic. After that, the infection began to spread more and more in the west until it eventually spread to Europe.

At the beginning COVID-19 affected China, Japan, South Korea, Iran, Italy and many people in more than 200 other countries. The most common symptom of COVID-19 is pneumonia, while elevated body temperature, fatigue, headache, dry cough and expectoration also appear.

The disease has dramatically affected every sphere of human life, including sports. Therefore, the state tried to reduce the spread of the infection with specific measures. One of these measures was the lockdown. Lockdown has led to the cancellation or postponement of sports competitions, i.e. athletes have been restricted from doing their training at home. Such conditions of isolation left consequences for the mental and physical health of the athletes.

Keywords: pandemic, sport, health, lockdown, COVID-19

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Što je COVID-19?	2
2.1. Simptomi infekcije COVID-19	3
2.2. Kontrola širenja bolesti	5
3. Utjecaj pandemije na globalnoj razini u sportu	6
3.1. Učestalost ozljeda nakon pandemije zbog loših uvjeta za treniranje	7
3.2. Utjecaj pandemije na sportske klubove i organizacije	8
3.2.1. UFC – Fight Island	9
3.2.2. NBA – NBA Bubble u Disneylandu	10
4. Sportski život u pandemiji COVID-19	12
4.1. Utjecaj lockdowna na sportaše	12
4.2. Utjecaj lockdowna na prihode	14
5. Zaključak	16
Literatura	17
Popis slika	18

1. Uvod

Predmet završnog rada je utjecaj pandemije COVID-19 na sport. Cilj rada je prikazati kako je pandemija utjecala na sam sport. Rad će prikazati kako su se odvijala sportska natjecanja, treninzi, kako je to utjecalo na same sportaše, financije i sl.

COVID-19 je pandemija koja se pojavila krajem 2019. godine te je imala velik utjecaj na sport. Kako bi se smanjilo širenje zaraze uvedene su razne mjere koje su sprječavale natjecanja, treninge, blizak kontakt s ljudima te velika okupljanja. Upravo takve mjere su utjecala na same sportaše, prihode, sportske klubove i organizacije.

Rad se sastoji od pet poglavlja. Sam rad započinje uvodom, zatim nakon njega slijedi drugo poglavlje što je COVID-19. Drugo će poglavlje nastojati objasniti kako je nastala pandemija te koji je njezin utjecaj na svijet. Također, objasnit će se koji su to simptomi infekcije COVID-19 i kontrola širenja bolesti. Treće poglavlje obuhvaća utjecaj pandemije na globalnoj razini u sportu. Nastojat će se nabrojati koje su to negativne posljedice koje je pandemija stvorila svojim širenjem po svijetu. Također, objasnit će se koji je to utjecaj pandemija imala na same sportaše i na financije. Poglavlje će nastojati objasniti koje su to učestale ozljede nakon pandemije zbog loših uvjeta za treniranje te koji je utjecaj pandemija imala na sportske klubove i organizacije, odnosno objasnit će se UFC – Fight Island i NBA Bubble u Disneylandu. Četvrto poglavlje obuhvaća sportski život u pandemiji COVID-19, odnosno nastojat će se objasniti kretanje i sportska aktivnost, utjecaj lockdowna na sportaše te utjecaj lockdowna na same prihode.

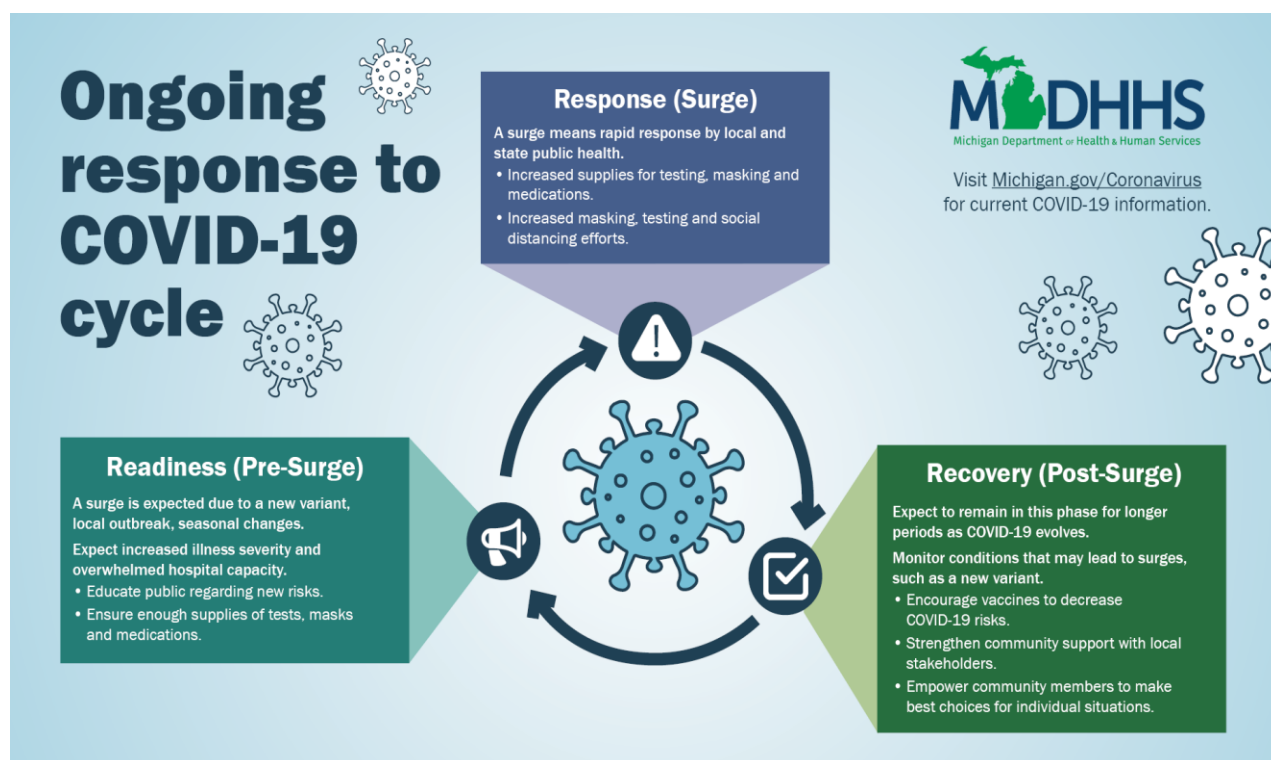
Završni rad završava sa zaključkom u kojem će se sumirati sva saznanja o utjecaju pandemija COVID-19 na sport.

2. Što je COVID-19?

U Kini, točnije u Wuhanu 2019. godine počeo se širiti virus SARS-CoV-2. Na lokalnoj tržnici utvrđena je bolest koja je uzrokovala upalu pluća, ubrzo je bilo utvrđeno da se radi o potpuno novom koronavirusu. Svjetska zdravstvena organizacije je isti taj virus nazvala COVID-19. To je vrsta virusa koja je pokazivala vrlo visoku razinu infektivnosti, odnosno visoku stopu transmisije.

Velikom brzinom je postala prijetnja svjetskoj populaciji te je ujedno 2020. godine Svjetska zdravstvena organizacije proglasila pandemiju. "Od prvog ("službeno") zaraženog iz prosinca 2019. do kolovoza 2020. u svijetu je zaraženo više od 25 milijuna ljudi, a od toga je umrlih od te bolesti više od milijun ljudi s naznakom daljeg širenja i pogibije sve dok učinkovito cjepivo ne spriječi taj trend" (Veljan, 2020:31).

Slika 1. Ciklus COVID-19

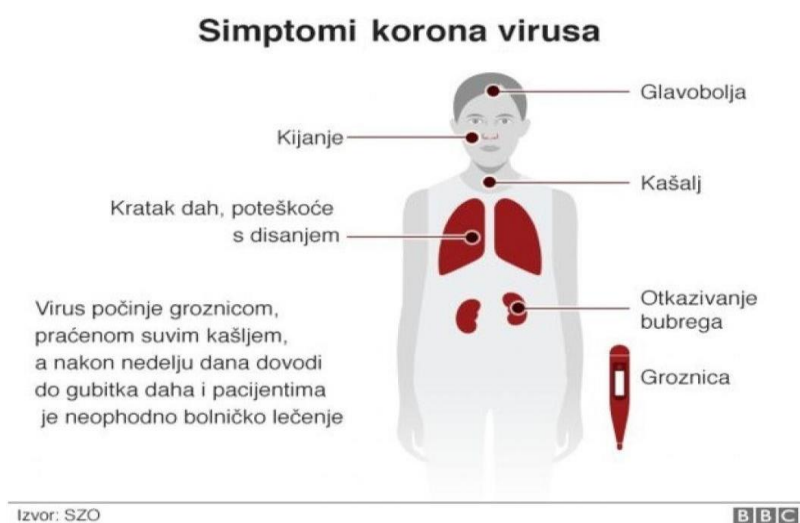
Izvor: <https://detroitmi.gov/departments/detroit-health-department/programs-and-services/communicable-disease/coronavirus-covid-19/covid-19-data-portal> (pristupljeno: 29.07.2022.)

Nakon zaraze COVID-19, prosječno vrijeme za oporavak kod blage infekcije je dva tjedna, dok je kod bolesnika koji imaju težu kliničku sliku prosjek za oporavak oko tri do pet tjedana, odnosno sam će ishod ovisiti o težini kliničke slike. "Prema izvješću Kineskog centra za kontrolu bolesti i prevenciju, koji je obuhvatio više od 44 000 bolesnika, 81 % bolesnika je imalo blagi oblik bolesti" (Pavliša i dr. 2020:180). Zaraženi koji su imali blaži oblik nisu imali pneumoniju.

2.1. Simptomi infekcije COVID-19

Nakon inkubacije simptomi COVID-19 se pojavljuju dva do pet dana. Karakteristike COVID-19 su vrlo slične SARS-u i MERS-u. Zaraženi imaju vrlo slične simptome koje su blage te prolaze unutar dva tjedna. Zaraženi rijetko imaju bolest probavnog trakta kao što je to primjerice, mučnina ili povraćanje, proljev ili abdominalna bol. Također, jedan od češćih simptoma je poremećaj okusa i njuha. "U studiji koja je uključila 202 bolesnika s COVID-19 infekcijom, 64 % je opisalo promjenu njuha ili okusa, a 24 % je izvijestilo da ima vrlo teške poremećaje" (Pavliša i dr. 2020:180).

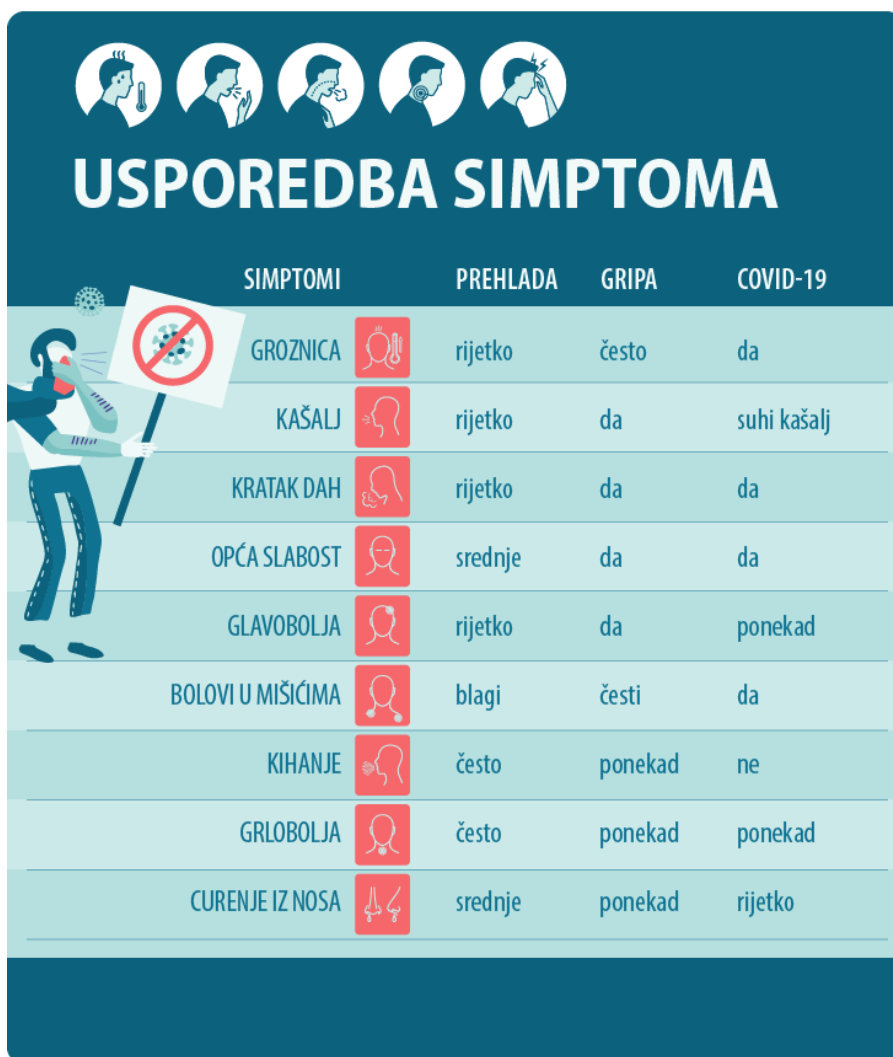
Slika 2. Simptomi virusa

Izvor: <https://radiosarajevo.ba/vijesti/svijet/simptomi-koronavirusa-su-kasalj-i-temperatura-pratite-ova-uputstva/369558> (pristupljeno: 01.08.2022.)

COVID-19 može dovesti do smrtonosnog ishoda ukoliko dođe do teže kliničke slike, no osobe koje su preboljele virus mogu imati dugoročne posljedice. "Nacionalna epidemiološka analiza kineskih autora koja je obuhvatila više od 1 500 bolesnika liječenih u 575 bolnica u 31 provinciji pokazala je da je najčešći simptom febrilitet (88,0 %), potom slijede suhi kašalj (70,2 %), umor (42,8 %), produktivni kašalj (36,0 %), nedostatak zraka (20,8 %)" (Pavliša i dr. 2020:180). Slika 2. prikazuje kako su simptome COVID-19 vrlo slični gripi i prehladi te ih je iz tog razloga teško razlikovati.

Slika 3. Simptomi COVID-19

SIMPTOMI	PREHLADA	GRIPA	COVID-19
GROZNICA	rijetko	često	da
KAŠALJ	rijetko	da	suhi kašalj
KRATAK DAH	rijetko	da	da
OPĆA SLABOST	srednje	da	da
GLAVOBOLJA	rijetko	da	ponekad
BOLOVI U MIŠIĆIMA	blagi	česti	da
KIHANJE	često	ponekad	ne
GRLOBOLJA	često	ponekad	ponekad
CURENJE IZ NOSA	srednje	ponekad	rijetko

Izvor: <https://www.adiva.hr/zdravlje/koronavirus/simptomi-koronavirusa-kako-razlikovati-covid-19-od-prehlade-i-gripe/> (pristupljeno: 28.07.2022.)

2.2. Kontrola širenja bolesti

Kako bi se spriječilo širenje zaraze epidemije vladajuća tijela svake države donijele su određene mjere zaštite. Posebna pozornost je išla na osjetljivu populaciju, uključujući starije stanovništvo, zdravstvene djelatnike, osobe s kroničnim bolestima i imunokompromirane osobe. Kod starijih osoba koje su se zarazile virusom došlo je do rane smrtnosti i to vjerojatno zbog slabog imunološkog sustava koji omogućava brz napredak virusa.

"Preliminarna dijagnoza, na temelju početnih kliničkih značajki može pridonijeti kontroli bolesti i sprečavanju daljnjeg širenja infekcije, posebno u područjima s ograničenim pristupom uz pomoć brzih testova, metodom amplifikacije nukleinskih kiselina" (Vasilj i Ljevak, 2020:10). Mnoštvo zemalja uvelo je posebne mjere i kontrole. Kako bi se smanjilo širenje zaraze došlo je do minimalnih mogućnosti putovanja. Javni objekti i službe bi trebali redovno osiguravati sredstva za čišćenje ruku i dezinfekciju.

Također, jedna od mjera zaštite širenja virusa je nošenje zaštitnih maski. Ona pomaže pri smanjenju širenja respiratornih bolesti, ona ne garantira potpunu zaštitu te ju je potrebno koristiti i uz druge preventivne mjere kao na primjer izbjegavati bliski kontakt s ljudima i održavati higijenu ruku.

Držati fizičku distancu od najmanje 1,5 metara između sebe i drugih ljudi, posebice onih koji kišu, kašlju i imaju temperaturu. Ukoliko ruke nisu oprane potrebno je izbjegavati kontakt s ustima, očima i nosom. "Nove spoznaje o prijenosu virusa omogućavaju donošenje adekvatnijih mjera i bolju prevenciju širenja infekcije među populacijom" (Blagaić, 2020:226). Neke od mjera kontrole širenja zaraze su:

1. "provođenje obvezne protuepidemijske dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
2. osnivanje karantene,
3. zabranu putovanja u državu u kojoj postoji epidemija bolesti,
4. zabranu kretanja osoba, odnosno ograničenje kretanja u zaraženim ili
5. neposredno ugroženim područjima,
 1. ograničenje ili zabranu prometa pojedinih vrsta robe i proizvoda,
 2. obvezno sudjelovanje zdravstvenih ustanova i drugih pravnih osoba, privatnih
 6. zdravstvenih radnika i fizičkih osoba u suzbijanju bolesti,
 7. zabranu uporabe objekata, opreme i prijevoznih sredstava,
 8. druge potrebne mjere" (Ofak, 2021:462).

3. Utjecaj pandemije na globalnoj razini u sportu

Pandemija COVID-19 je u vrlo malom periodu zahvatila čitav svijet te je ostavila velik utjecaj na sve aspekte ljudskog života, kako je utjecala na ljude tako je utjecala i na gospodarstvo. Došlo je do stvaranja velike krize u gospodarstvu koje i dan danas traje, uz samu krizu u gospodarstvu došlo je i do znatnog pada fizičke aktivnosti. Vidi sliku 4.

Slika 4. Utjecaj pandemija na bavljenje tjelesnom aktivnošću

Izvor: https://mint.gov.hr/UserDocsImages//2021_dokumenti//210930_mints_istravanje.pdf (pristupljeno 10.08.2022.)

Slika 4. prikazuje kako je 31% građana prestalo ili smanjilo tjelesne aktivnosti tijekom pandemije, dok je njih samo 11% povećalo svoju fizičku aktivnost. Zaključno, pandemija je sa sobom dovela veliki pad fizičke aktivnosti i to za 20% onih koji vježbaju.

Čavrak (2020) navodi kako je kriza uzrokovana COVID-19 bolešću velik izazov zbog jednostavnog načina nastanka te ujedno i dubokih posljedica koje je ostavila te koje još uvijek ostavlja na samu ekonomiju i gospodarstvo te se za njen kraj ne zna.

Pandemija je za sobom donijela i razne mjere u svrhu zaštite zdravlja ljudi te širenju bolesti. Sve mjere su utjecale na sport, a ponajviše je utjecala zabrana javnih okupljanja i okupljanima u zatvorenim prostorima, što znači da sportaši nisu mogli održavati treninge u potpunim uvjetima ili nisu imali treninge uopće, a to je znatno utjecalo na samu spremu sportaša. Bisciotti i dr. (2020) navode kako su sportaši bili prisiljeni trenirati kod kuće zbog mjera zatvaranja, odgađanja ili otkazivanje velikih sportskih natjecanja.

Sva sportska natjecanja i treninzi su se mogla održavati bez gledatelja ili uz prisustvo gledatelja ukoliko svi posjeduju EU digitalne COVID potvrde. Također, u zatvorenim prostorima gdje će biti prisutni gledatelji morat će osim EU digitalnih COVID potvrda koristiti maske za lice uz određenu fizičku distancu.

Organizatori sportskih natjecanja su bili obvezni obavijestiti broj prisutnih gledatelja s COVID potvrdama nadležnoj županijskoj službi civilne zaštite najkasnije tri dana prije samog održavanja natjecanja.

Zatvorene prostorije u kojima su se odvijala sportska natjecanja redovno su se morala provjetravati, na okupljanju nije smjelo biti više osoba od dopuštenog broja osoba te se svaki prisutni gledatelj morao pridržavati svih propisanih epidemioloških mjera.

3.1. Učestalost ozljeda nakon pandemije zbog loših uvjeta za treniranje

Većina sportaša je imala dugotrajnu stanku zbog izbijanja pandemije COVID-19 te je upravo ta stanka stvorila puno veće rizike od ozljeda pri povratku sportu. Rizik od ozljeda najviše se pojavljuje zbog opadanje mišićne jakosti te izdržljivosti. Neke od najčešćih ozljeda prilikom povratka na teren su: ozljede koljena i ozljede mišica natkoljenice.

U širem smislu ozljede podrazumijevanju sva mišićno-vezivna oštećenja koja su nastala putem neke kineziološke aktivnosti. Sportske ozljede su ozljede koje su nastale tijekom vježbanja ili sportskih aktivnost, a njihovi uzroci su najčešće mehanički. Ranalli (2000) navodi kako su nastale ozljede u najvećem broju slučajeva traumatska (istegnuće, prijelom, iščašenje, otrgnuće i ruptura).

Mohr i sur. (2020) navode kako trening pri povratku na teren mora slijediti sljedeća tri pravila, a to su:

1. Postepeno povećavanje opterećenja
2. Raditi na specifičnostima sporta i brzini
3. Pripremiti se za najgore slučajeve

Sportske ozljede se upravo i javljaju zbog nepravilnog treniranja, nedostatka zagrijavanja, snage, relaksacije, izdržljivost, loših uvjeta za treniranje i sl. Pandemije je upravo sve to i donijela sa sobom. Potrebno je brinuti o postizanju adekvatnog fizičkog stanja za vrijeme, prije i nakon same sportske aktivnosti kako ne bi došlo je određenih ozljeda.

3.2. Utjecaj pandemije na sportske klubove i organizacije

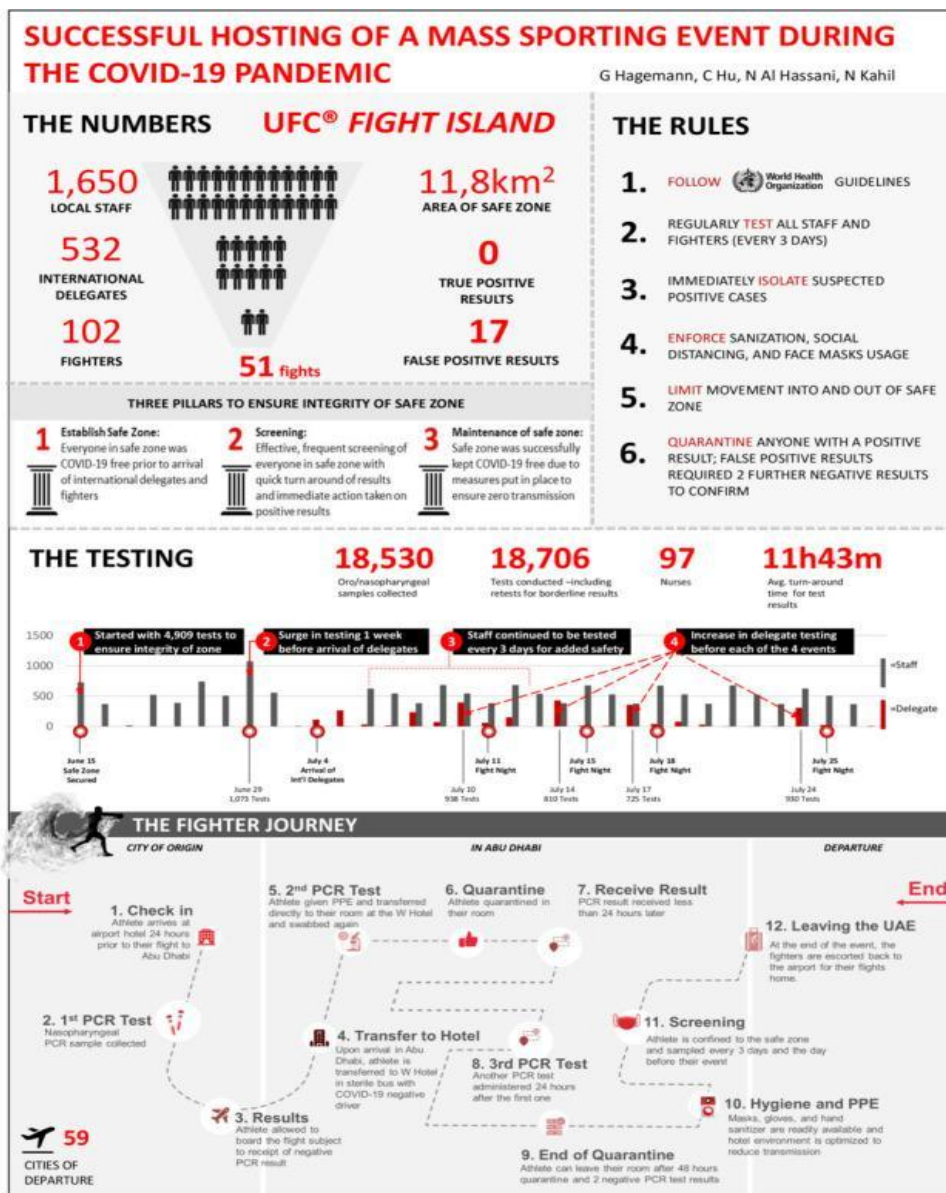
Pandemija je uveliko utjecala na same organizacije i natjecanja. Mjere koje su uvedene s ciljem sprječavanja širenja virusa dovele su do problema sportske klubove i organizacije. Upravo su te mjere stvorile velike financijske probleme za sve organizacije i klubove. Sportski klubovi i organizacije pretrpjele su velike financijske gubitke.

"Uspoređujući Republiku Hrvatsku s drugim državama, polovinom ožujka 2020. godine, Središnji državni ured za šport Republike Hrvatske slijedio je primjer europskih država te u prvo vrijeme preporučio odgodu svih sportskih natjecanja, otkazivanjem svih međunarodnih natjecanja kojima je Republika Hrvatska domaćin i svih nacionalnih natjecanja svih razina, dok se za treninge preporučuje pridržavanje svih epidemioloških mjera, što je ubrzo onemogućeno za sve zatvorene prostore" (Rosandić i Borzan, 2021:101).

3.2.1. UFC – Fight Island

"Fight Island" je događaj koji je osmišljen nakon izbijanja pandemije COVID-19. Nakon što je došlo do zabrana svih okupljanja te natjecanja, UFC je uz pomoć događaja "Fight Island" spasio održavanje borbi. Događaj se odvijao na 11.8 km² na otoku Yas Island u Dubaiju koje je bio pretvoren kao sigurna zona bez virusa. Cilj događaja je bio da se borbe i dalje mogu održavati, ali uz pridržavanje svih epidemioloških mjera.

Slika 5. UFC – Fight Island

Izvor:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7758874/?fbclid=IwAR1fxrJ3YW8QB-7zeEeFoc5N19po68U9fPZRQIANf8ZkRi2Pq0RjT6dKuj4> (pristupljeno 11.08.2022.)

Hagemann i sur. (2020) navode kako se unutar područja koje je bilo izolirano od svih se nalazilo 7 hotela, 8 bazena, 5 teretana, 4 toplica, 29 lokala za piće i hranu te golf teren. Pri samom početku UFC - Fight Island-a zona je bila u potpunosti osigurana, odnosno 1650 osoblja je zatvoreno te su prije samog događaja obavili nazofaringealna PCR testa. Svaka osoba koja je bila pozitivna na test bila je odmah udaljena iz sigurnosne zone.

Hagemann i sur. (2020) navode da je događaj krenuo 1.srpnja te da je svih 532 delegata i boraca te njihovi timovi krenuli su pristizati. Delegati su prije samog polaska u hotelima proveli u karanteni 48 sati, odnosno mogli su se ukrcati na avion tek nakon što su dobili negativan test na COVID-19. Borac koji je bio u glavnom događaju dobio je pozitivan uzorak te je bio automatski isključen iz daljnjeg sudjelovanja.

3.2.2. NBA – NBA Bubble u Disneylandu

Kao što je UFC spasio održavanje borbi, tako je NBA spasio sezonu 2019./2020. Najbolji timovi u ligi su se uputili u Disney World s ciljem osvajanja prvenstva. NBA se potrudila da svaki igrač i osoblje budu u potpunosti sigurni od virusa, a da uz to prirede dobru predstavu za same gledatelje kod kuće. Za sve koji su bili uključeni ovo je bilo izuzetno teška odluka jer su svi igrači, kao i cijelo osoblje morali biti izolirani od svih, odnosno nikome nije bilo dopušteno otići posjetiti svoje obitelji. NBA liga je uložila čak 150 milijuna dolara u ovu ideju.

Tammaro (2020) navodi da su zbog pridržavanja epidemioloških mjera postojale stroge smjernice za svakog igrača. Svaki igrač koji je prekršio protokol bio je suspendiran od igranja te dok se ne procijeni da je spreman za igru, odnosno da nije pozitivan na virus morao je biti izoliran od drugih igrača. Iako su mnogi sumnjali na uspjeh ovakvog događaja, on uistinu i je uspio. NBA je imala nula pozitivnih slučajeva na COVID-19 te je iz tog razloga ona savršeno i funkcionirala.

Također, Tammaro (2020) navodi kako je gledanost pala, odnosno NBA finale je najmanje gledano u zadnjem desetljeću. No, to nije ni čudno jer su se četiri glavna američka sporta odvijala u isto vrijeme te je sama gledanost i morala pasti. NBA nije bio cilj povećati gledanost, već je bio cilj pokrenuti NBA sezonu u potpunosti sigurno, ali i učinkovito.

Slika 6. NBA Bubble u Disneylandu

Izvor: <https://www.laughingplace.com/w/news/2020/06/16/nba-teams-assigned-to-walt-disney-world-resorts-based-on-tournament-seeds/> (pristupljeno 13.08.2022.)

4. Sportski život u pandemiji COVID-19

Sportski sektor je pogođen do drži jer je došlo je ograničenog kretanja te obustavi svih aktivnosti. Najviše je bio pogođen amaterski sport, no pogođeni su bili u profesionalni sportovi, došlo je do utjecanja na čitavu sportsku industriju. Veliki utjecaj je bio na same sportaše, administratore, trenere, instruktore, volontere, poduzeća (teretane, organizatori natjecanja, sportske dvorane itd.). "Nema niti jednog sporta čija događanja nisu otkazana ili odgođena, što je prvenstveno dovelo do velikih financijskih gubitaka" (Rosandić i Borzan, 2021:99).

Neki od glavnih problema s kojim se susreće sportski sektor je:

- izgubljeni prihodi,
- problem s likvidnošću,
- nezaposlenost,
- organizacije su izgubile volontere, odnosno svoju neplaćenu radnu snagu
- sportaši ne primaju financijsku potporu i sl.

4.1. Utjecaj lockdowna na sportaše

Širenje pandemije dovelo je do raznih mjera, a upravo su te mjere ostavile različite posljedice na psihičko i fizičko zdravlje sportaša. Uvjeti zatvorenosti i izolacije najviše je utjecalo na same sportaše. Zbog izolacije sportaša u kući došlo je do smanjenja izlaganju dnevnom svjetlu, smanjivanju razine tjelesne aktivnosti, vremenu obroka te rutini spavanja. "Lockdown udaljava sportaše od njihove svakodnevne rutine treniranja te to može utjecati na njihovu budućnost, ukoliko sportaš sve manje trenira dolazi do gubitka sportske spreme, a to utječe na njegov fizički, tehnički i psihički kapacitet" (Pena i dr. 2021:3).

Slika 7. Što učiniti ako se osjećate nervoznim prilikom povratka sportu nakon lockdowna?

Izvor: <https://believeperform.com/product/what-to-do-if-you-feel-nervous-about-returning-to-sport-after-lockdown/> (pristupljeno 13.08.2022.)

Bilo koje ograničavanje smanjuje razinu tjelesne aktivnosti te potiče na sjedenje, odnosno pojedinci više provode vremena sjedeći i radeći sve aktivnosti s puno nižim stopama potrošnje energije, kao što je to primjerice korištenje društvenih mreža ili gledanje televizije. "Svjetski „lockdown“ uzrokovao je globalno zatvaranje svjetskog gospodarstva, zatvorene su državne granice, zabranjena su javna okupljanja te su uvedene karantene diljem svijeta" (Rosandić i Borzan, 2021:98).

Ukoliko sportaš ne trenira nekoliko tjedana ili smanji razinu aktivnosti dolazi do smanjenja fizioloških kapaciteta. Dolazi do promjene tjelesne masne i tjelesnog sustava, dolazi do gubitka snage, fleksibilnosti, izdržljivosti, brzine i sl.

"Zatvaranje sportskih objekata, stadiona, teretana, bazena, plesnih dvorana i fitnesa, otvorenih terena i staza te parkova i igrališta, dovela je mnoge rekreativne sportaše u nemogućnost za fizičku aktivnost" (Rosandić i Borzan, 2021:100). Uvjeti i mjere pandemije utječu na zdravlje sportaša, kao i na njihovo psihološko stanje. Kod mladih sportaša izuzetno je izraženiji stres i depresije, dok je kod starijih sportaša stres i depresija puno manja.

4.2. Utjecaj lockdowna na prihode

Nakon što je izbila pandemija COVID-19 došlo je do ozbiljne ekonomske krize te velikog pada ekonomske aktivnosti. Države su u svrhu ublažavanja i širenja bolesti donijele razne mjere koje su izazvale pad ekonomije, a ujedno i s tim mjerama došlo je do smanjenja prihoda u organizacijama. Mjere zatvaranja, ograničavanja i lockdown utjecala su na prihode. "Dodatno, vrijedi primijetiti kako države primjenjuju i „lockdown“ ili zaključavanje cijelog gospodarstva i društva u smislu zabrane kretanja rada, kao epidemiološku mjeru u borbi protiv zaraze, što ima velik utjecaj na fiskalni sustav i mjere koje se poduzimaju" (Žunić-Kovačević, 2021:486).

COVID-19 je bolest koja je u velikoj mjeri promijenila same uvjete sporta. Došlo je do stvaranja velikih financijskih gubitaka zbog epidemioloških mjera, odnosno došlo je do zabrane pristupu sportskim objektima. Mnoštvo nogometnih prvenstava je odgođeno, no neki sportski savezi su ipak odlučili nastaviti svoja natjecanja uz pridržavanje svih epidemioloških mjera.

Uloga kriznog menadžmenta u sport je prvenstveno bila vidljiva zbog otkazivanja Olimpijskih igara u Tokiju. "Međunarodni olimpijski odbor procijenio je potrebu da snosi troškove zbog dijela odgovornosti u iznosu do 800 milijuna američkih dolara zbog odgode Olimpijade" (Rosandić i Borzan, 2021:100). U naknadnim procjenama troškova došlo je do povećanja iznosa troškova na 2,9 milijardi dolara. Upravo zbog povećanja troškova došlo je do odluke da se iznos od 2,9 milijardi dolara rasporedi između japanske vlade, gradskih vlasti Tokija i Međunarodnog olimpijskog odbora.

Također, osim Olimpijskih igara odgodio se još jedan veliki događaj EURA 2020. godine. Ponudila su se rješavanja za masovna UEFA natjecanja kako bi se Europska liga i Liga prvaka

odvile u skraćenim oblicima. Jedan od samih prijedloga je bio da se sve troškovi organizacije Europske lige i lige prvaka u iznosi od oko 250 milijuna eura podijele između samih reprezentacija.

Teško je procijeniti ukupne troškove gubitka prihoda u sportu. Osim natjecanja i treniranja, ugrožen je i proces proizvodnje u samom sportu. "Samo u Sjedinjenim Američkim Državama u sportskoj industriji s obzirom na pandemiju izgubljeno je približno 1,3 milijuna poslova, a sama američka sportska zanimanja u gubitku su od 92,6 tisuća dolara zarade u minuti" (Rosandić i Borzan, 2021:99).

5. Zaključak

Pandemija COVID-19 je znatno utjecala na čovjekov život, ona je ujedno negativno utjecala i na tjelesnu aktivnost svakog pojedinca. COVID-19 je za sobom donio i određene mjere koje su utjecala na samog čovjeka i njegovo zdravlje, države su donosile razne mjere s ciljem sprječavanja širenja bolesti koje su iznimno utjecale na sve.

Mjere lockdowna dovele su do otkazivanja i odgađanja velikih sportskih natjecanja, dovelo je do ograničavanja samih sportaša da treniraju kod kuće, a upravo su takvi uvjeti zatvorenosti i izolacije imale posljedice na psihičko i tjelesno zdravlje sportaša. Upravo je ograničeno kretanje i obustava svih mogućih aktivnosti pogodilo sportski sektor.

Najviše je bio pogođen amaterski sport te zatim i profesionalni sport, odnosno može se zaključiti kako je sve to utjecalo na čitavu sportsku industriju. COVID-19 je za sobom ostavila velike financijske gubitke u sportskim organizacija.

Zbog uvedenih mjera od strane države sportaši su morali odrađivati treninge kod kuće što je povećalo rizik od ozljeda zbog neadekvatnih uvjeta za treniranje. Svaka mjera je utjecala na sport, no najviše je utjecala zabrana okupljanja u zatvorenim prostorima te odgađanje sportskih natjecanja.

Fiziološki kapacitet se znatno smanjuje ukoliko sportaš ne trenira nekoliko tjedana ili smanji svoju razinu aktivnosti, odnosno tu dolazi do promjene tjelesne mase i sustava, to jest dolazi do gubitka brzine, snage, fleksibilnosti i sl. COVID-19 je bolest koja je stvorila ozbiljnu ekonomsku krizu te veliki pad ekonomske aktivnosti.

Literatura

Popis znanstvenih članaka

1. Blagaić, M. i Mesarić, J. (2020). Sigurnost fizioterapeuta u pandemiji bolesti COVID-19. *Zbornik sveučilišta Libertas*, 5 (5), 225-236. <https://doi.org/10.46672/zsl.5.5.16>
2. Bisciotti GN, Eirale C, Corsini A, Baudot C, Saillant G, Chalabi H. (2020). Return to football training and competition after lockdown caused by the COVID-19 pandemic: medical recommendations. *Biol Sport*. 37(3):313–9.
3. Mohr, M., Nassis, G. P., Brito, J., Randers, M. B., Castagna, C., Parnell, D., & Krustup, P. (2020). Return to elite football after the COVID-19 lockdown. *Managing Sport and Leisure*, 27 (1-2), 172-180.
4. Ofak, L. (2021). Pravna priroda mjera usmjerenih na suzbijanje pandemije COVID-19. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 58 (2), 459-475. <https://doi.org/10.31141/zrpf.2021.58.140.459>
5. Veljan, D. (2020). Koronavirus i malo matematike. *Matematičko fizički list*, 71 (281), 31-35. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/253558>
6. Pavliša, G., Ljubičić, L., Turk, L., Halar, M. i Samaržija, M. (2020). COVID-19 i pneumonija. *Medicus*, 29 (2 COVID-19), 179-184. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/244326>
7. Peña J., Altarriba-Bartés A., Vicens-Bordas J., Gil-Puga B., Piniés-Penadés G., Alba-Jiménez C., Merino-Tantina, J., Baena-Riera, A., Loscos-Fabregas, E., Casals, M. (2021). Sports in time of COVID-19: Impact of the lockdown on team activity. *Apunts Sports Medicine* 56 (509), 1-17.
8. Ranalli, D. N. (2000). Prevention of sports-related traumatic dental injuries. *Dental Clinics of North America*, 44 (1), 35-51
9. Rosandić, D. i Borzan, Ž. (2021). KRIZNI MENADŽMENT U SPORTU ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19. *SKEI–MEĐUNARODNI INTERDISCIPLINARNI ČASOPIS*, 2 (2), 95-103. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/268134>

10. Vasilj, I., Ljevak, I. (2020). EPIDEMIOLOŠKE KARAKTERISTIKE COVID-A 19. Zdravstveni glasnik, 6 (1), 9-18. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/238970>

11. Žunić Kovačević, N. (2021). Posljedice i učinci COVID-19 pandemije na fiskalni sustav i oporezivanje. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, 58 (2), 483-499. <https://doi.org/10.31141/zrpfs.2021.58.140.483>

Internet izvori:

1. Čavrak, V. 2020. Makroekonomija krize COVID-19 i kako pristupiti njenom rješavanju, Dostupno na: https://vladimir-cavrak.from.hr/wp-content/uploads/2020/04/Makroekonomija-Covid_19_%C4%8Cavrak-Vladimir.pdf

Popis slika

Slika 1. Ciklus COVID-19	2
Slika 2. Simptomi virusa	3
Slika 3. Simptomi COVID-19	4
Slika 4. Utjecaj pandemija na bavljenje tjelesnom aktivnošću	6
Slika 5. UFC – Fight Island	9
Slika 6. NBA Bubble u Disneylandu	11
Slika 7. Što učiniti ako se osjećate nervoznim prilikom povratka sportu nakon lockdowna?	13